

ת"פ 14105/01/18 - מדינת ישראל נגד דניאל סויד

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 14105-01-18 מדינת ישראל נ' סויד

בפני בעניין: כבוד השופט עמית מיכלס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

דניאל סויד

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד רונן גינגולד ועו"ד אלמוג חמו, שלוחת תביעות ראשל"צ

ב"כ הנאשם: עו"ד שירן ברגמן, הסנגוריה הציבורית

גזר דין

רקע ותמצית עובדות כתב האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר דיוני, בעבירה של איומים, לפי סעיף 192 בחוק העונשין, התשל"ז-1977. במסגרת ההסדר הדיוני תוקן כתב האישום והוסכם שהנאשם ישלח לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר לעונש. עוד הוסכם שהתביעה תעתור להטלת עונש של 3 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, ככל שהנאשם ימצא מתאים לבצען, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי, ואילו הנאשם יהיה חופשי בטיעונו.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 14.5.17 בשעות הבוקר, עת נסע זאב הסנברג (להלן: המתלונן) ברכבו על כביש 4 מראשון לציון לכיוון דרום, הבחין בנאשם אשר נהג ברכב מסוג פורד בצורה פוחזת ותוך ש"זגזג" בין נתיבים ועקף כלי רכב באופן מסוכן. משביקש המתלונן מהנאשם להאט ולנהוג בזהירות, תוך שסימן לו בידיו, הוציא הנאשם אקדח אויר שהחזיק ברכבו מבעוד מועד, ותוך כדי נהיגה בנתיב הנסיעה ההומה, ירה באקדח האוויר לעבר רכבו של המתלונן ופגע בשמשת הרכב.

תסקירי שירות המבחן

3. מתסקיר שירות המבחן מיום 11.3.2019, עולה שהנאשם רווק בן 28, עבד כסגן מנהל סניף ברשת סופרמרקטים. מצבה הסוציאקונומי הדחוק של משפחת המוצא של הנאשם הוביל אותו למעורבות בקטטות, ביקורים לא סדירים בבית הספר, התרועעות עם חברה שולית ומעורבות בפלילים.

לנאשם רישום פלילי מגיל צעיר בגין מגוון עבירות, והוא נדון בין היתר לעונשי מאסר. מתסקיר בתיק קודם עלה שהנאשם אופיין בהתנהגות אימפולסיבית, אשר גם לאחר ריצוי עונש ממושך וניסיונות טיפול, שב והסתבך עם החוק. במסגרת האבחון הנוכחי, התרשם שירות המבחן שהנאשם לקח אחריות על מעשיו, תיאר תחושת בהלה וכעס אשר גרמו לו לפעול באימפולסיביות מבלי לשקול את ההשלכות למעשיו. הנאשם הביע חרטה על התנהגותו הפסולה, השתלב בהליך טיפולי, הביע אמפטיה כלפי המתלונן ומסר כי מעוניין להשתתף בהליך גפ"ן.

שירות המבחן התרשם כי חלו שיפור והגמשה בעמדותיו של הנאשם, ושהוא עורך מאמצים לניהול אורח חיים יציב בכל תחומי חיו, כל זאת בניגוד לניסיונות עבר שלא צלחו לשלבו בטיפול למניעת אלימות וקשייו בוויסות עצמי ושליטה בדחפיו.

שיתוף הפעולה מצדו, החרטה והצער שהביע כמו גם הנכונות לפצות את המתלונן, מצביעים להערכת שירות המבחן על רמת סיכון בינונית כשהתוצאות וחומרת המעשה צפויות להיות ברמת פגיעה נמוכה.

נוכח כל האמור, המליצה קצינת המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה, במסגרתו ימשיך הנאשם להשתתף בקבוצה למניעת אלימות, צו של"צ בהיקף של 200 שעות ופיצוי למתלונן.

4. מתסקיר נוסף מיום 31.10.2019 עולה שהנאשם הפסיק עבודתו ברשת הסופרמרקט וכי כיום הוא עובד, לדבריו, במכירות ביטוחים, כאשר במקביל הוא מנהל חנות השייכת לאחיו. במהלך תקופת הדחייה המשיך הנאשם להשתתף בקבוצה הטיפולית בשירות המבחן, הגיע לכלל המפגשים ונטל בהם חלק פעיל. הנאשם הביע הבנה לפסול שבמעשיו ורצון לפצות את המתלונן. עוד עלה שבתקופה זו הנאשם התחנן ואשתו צפויה ללדת בעוד כחודשיים. עקב ההיריון עזבה אשתו את מקום עבודתה. הנאשם הביע חשש שעקב תוצאות ההליך המשפטי יאלץ להפסיק לעבוד.

בסופו של יום, לאחר ששקל מצד אחד את החזרתיות במעשיו של הנאשם וההליכים הקודמים שלא הרתיעו אותו בעבר, ומהצד השני את השתלבותו בהליך הטיפולי, שאיפותיו לקיום אורח חיים תקין והתחייבותו להליך שיקומי, המליץ שירות המבחן לשקול בחיוב להטיל על הנאשם צו של"צ לצד צו מבחן, זאת על מנת שלא לפגוע ביכולתו לפרנס את משפחתו.

5. מחוות דעת הממונה על עבודות השירות עולה שהנאשם נמצא כשיר לבצע עבודות שירות.

ראיות, טיעונים לעונש ודבר הנאשם

6. ב"כ המאשימה הפנה לרישומו הפלילי של הנאשם (ת/1), הכולל 4 הרשעות, בין היתר בעבירות חמורות, בגין ריצה עונשי מאסר, זאת חרף גילו הצעיר.

עוד הפנה לנסיבות ביצוע עבירת האיומים בתיק הנוכחי, עבירה שבוצעה תוך כדי נסיעה פוחזת בכביש, כאשר כל חטאו

של המתלונן היה בכך שביקש מהנאשם להאט את מהירות נסיעתו ולנהוג בזהירות. ב"כ המאשימה ציין את הנזק הפוטנציאלי שהיה עלול להיגרם לו התנפצה שמשות הרכב, וביקש מבית המשפט לשוות לנגד עיניו את תחושתו של המתלונן שראה שהאקדח, שנראה כאקדח אמתי, מכוון לעברו. לדבריו, רק בנס הסתיים האירוע ללא נפגעים בנפש.

בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה, ביקשה המאשימה לקבוע מתחם ענישה שנע בין מספר חודשי עבודות שירות ועד שנת מאסר בפועל.

אשר לעונש הראוי, הפנה ב"כ המאשימה לכך שבעבר התקשה הנאשם להתחייב להליך טיפולי. ב"כ המאשימה לא חלק על כך שהתסקיר השני הינו תסקיר חיובי, בעיקר נוכח נכונותו של הנאשם להשתלב בהליך הטיפולי, השיפור במצבו וההגמשה שחלה בעמדותיו. לצד זאת ביקש שלא להתעלם מניסיון העבר עם הנאשם, ועם הצדדים הפחות חיוביים שעלו מהתסקיר, ולהטיל על הנאשם עונש של 3 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות כעונש עיקרי, עונש שיאזן נכונה בין ההיבטים החיוביים והשליליים העולים מתסקיר שירות המבחן. נוסף על כך ביקש להטיל על הנאשם מאסר על תנאי, קנס ופיצוי.

7. מנגד, עתר ב"כ הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולהטיל על הנאשם צו של"צ ופיצוי מידתי ומינימלי למתלונן, תוך הימנעות מהטלת קנס כספי.

ב"כ הנאשם חלק על המאשימה בכל הנוגע למתחם העונש ההולם, תוך שהדגיש שמדובר באירוע יחיד וממוקד, המהווה מעידה חד פעמית אשר לא נלווה לה כל מלל או שימוש באלימות. לחלופין, ביקש לחרוג ממתחם הענישה משיקולי שיקום, תוך שהפנה לצדדים החיוביים בתסקיר, ובכלל זה להליך הטיפולי אותו עבר הנאשם, נישואיו והשתלבותו בשוק העבודה.

בעניין זה הציג ב"כ הנאשם מכתב המלצה ממעסיקו הקודם של הנאשם (נ/1), ממנו עולה שהנאשם החל לעבוד "לפני כ-6 חודשים" (למרבה הצער המכתב אינו נושא תאריך כלשהו) ברשת מרכולים גדולה, כאשר בתוך פרק זמן זה קודם לתפקיד סגן מנהל סניף. בתפקידו זה ניהל הנאשם כ-168 עובדים. במצב דברים זה נטען שהיעדרות ממקום העבודה תפגע בנאשם, עובדה שאף צוינה בתסקיר כנימוק להמלצה להטלת צו של"צ. יש לציין שמאחר שהנאשם עזב את רשת המרכולים, סוגיה זו אינה רלוונטית עוד.

עוד הפנה ב"כ הנאשם להודאתו של הנאשם במיוחס לו, לחיסכון בזמן השיפוטי, ולמועד ביצוע העבירה האחרונה בה הורשע הנאשם משנת 2012. עוד נטען שמאז ביצוע העבירה הנוכחית חלף פרק זמן של שנתיים. ב"כ הנאשם הגיש פסיקה התומכת בעמדתו לפיה יש לחרוג מהמתחמים המקובלים שעה שעל הפרק עומדים שיקולי שיקום.

בטיעון משלים הדגיש את שיתוף הפעולה של הנאשם עם שירות המבחן ואת המלצת שירות המבחן שלא לקטוע את עבודתו של הנאשם. לדבריו, לנאשם נולד לפני שבועיים בן. מטעם ההגנה הוגשו תלושי שכר מחודשים ספטמבר-נובמבר 2019 המעידים על עבודתו בתחום הביטוח (נ/2). עוד הגיש מסמכים רפואיים המעידים על מצבו הרפואי של אביו (נ/1), כאשר נמסר שהנאשם מטפל בו.

8. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה, הביע צער על מעשיו וציין שהוא מקבל עליהם אחריות. עוד סיפר שהוא עתיד להתחתן בקרוב (דברי הנאשם נאמרו טרם החתונה), ושהוא מגדל את בנה של ארוסתו. הנאשם הבהיר

שהוא מודע לבעיה שיש לו ומטפל בה, ולכן משתתף בקבוצות של שליטה בכעסים ובהליך של צדק מאחה. הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן כדי שיוכל להשתקם ולבנות חיים טובים יותר.

קביעת מתחם העונש ההולם

9. קביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם נעשית בהתאם לעיקרון המנחה בענישה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם הענישה ההולם, בהתאם לעיקרון ההלימה, יש להתחשב במידת הפגיעה בערך החברתי, שעניינו הגנה על בטחונו וחיייו של הזולת, במדיניות הענישה הנהוגה המושפעת מהצורך להתמודד עם תופעת האלימות, שהפכה לנפוצה מאוד, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

10. במעשיו פגע הנאשם בערך החברתי של שמירה על שלום המשתמשים בדרך ושמירה על חיי אדם, שלוות נפשו, ביטחונו וחירותו.

מידת הפגיעה בערך המוגן היא גבוהה, בשים לב לשימוש שנעשה באקדח האוויר לצורך המחשת האיום, העובדה שהנאשם ירה בפועל באקדח ואף פגע בשמשת החלון של הרכב, באופן שסיכן את נהג הרכב, כל זאת במהלך נסיעה בכביש הומה.

11. למעשה העבירה לא קדם אמנם כל תכנון מוקדם, אולם במקרה שלפנינו לא ניתן לזקוף נסיבה זו לזכותו של הנאשם, כי אם לחובתו, בשים לב למעשה האימפולסיבי וחסר המחשבה שביצע. עוד יש לתת את הדעת לעובדה שהחזקת אקדח האוויר ברכב, ללא כל הסבר מניח את הדעת אשר למטרת החזקתו, איננה ספונטנית.

למרבה השמחה, הנזק היחיד שנגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם הסתכם בנזק לחלון רכבו של המתלונן. עם זאת, הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה הינו חמור בהרבה מהנזק שנגרם בפועל, בשים לב לכך שפגיעת הכדור בשמשת הרכב יכולה הייתה לפגוע בנהג הרכב, או לגרום לו להסיט את ההגה מרוב בהלה ולגרום לתאונת דרכים קשה.

אין חולק על כך שהיה ביכולתו של הנאשם להתעלם מההערה של המתלונן, או לפתור את העניין בדרכים שונות שאינן כוללות אלימות, לא כל שכן שימוש באקדח אוויר.

מדיניות הענישה הנוהגת

12. המחוקק קבע עונש של עד 3 שנות מאסר לצידה של עבירת האיומים, עובדה שיש בה כדי להמחיש את החומרה שהוא מייחס לה. כמו כן ניתן לראות את המנעד הרחב ברמת הענישה הנוהגת בעבירת האיומים הכוללת העברת מסר מאיים "רגיל", שאינו כולל שימוש באביזר נלווה או ירי, כאשר זו נעה בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר לריצוי בפועל ואף למעלה מכך, בצירוף עונשים נלווים.

ואולם, במקרה שלפנינו אין מדובר בעבירת איומים "רגילה", אלא בעבירת איומים שבוצעה אגב שימוש באקדח אוויר

שפגע, כאמור, ברכב המתלונן.

א. ברע"פ 106-08 צקול נ' מדינת ישראל (13.01.08), נדחתה בקשת ערעור של נאשם בעל עבר פלילי, ששלף אקדח, דרך אותו וכיוון לראשו של נהג מונית בשל ריב שהתפתח בין השניים ונגזרו עליו עונש של 8 חודשי מאסר בפועל. אין חולק על כך שאותו מקרה עסק בנסיבות חמורות יותר מהמקרה שבפניי, בשים לב לריב שהתפתח בין השניים ולשימוש שעשה הנאשם באקדח אמתי עם כדור בקנה.

ב. ברע"פ 8069/06 משה להט נ' מדינת ישראל (30.11.06), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירות של ביצוע מעשה פזיזות ורשלנות בנשק ואיומים. הנאשם שלף אקדח טעון בפני מעקלים שהגיעו לביתו, ונגזרו עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות כעונש עיקרי.

ג. בעפ"ג (מחוזי מרכז) 63725-06-16 שלומוב נ' מדינת ישראל (6.11.16), נדחה ערעורו של נאשם ללא עבר פלילי, שהורשע בעבירת איומים, אותה ביצע הן באופן מילולי והן באמצעות אקדח המשמש כמצית לרכב ונחזה לאקדח אמיתי, כל זאת על רקע ויכוח על זכות השימוש בדרך עם נהג אחר. על הנאשם הוטל עליו עונש מאסר על תנאי וצו של"צ בהיקף של 180 שעות.

13. בשים לב לנסיבות המחמירות הגלומות באופן בו איים הנאשם על המתלונן, כמו גם יתר השיקולים עליהם עמדתי לעיל, אני קובע מתחם עונשי שתחתיתו 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל.

גזירת העונש בגדרי המתחם

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

14. לנאשם עבר פלילי הכולל 4 הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות חמורות ביותר כמו החזקת סכין שלא כדין, הצתה, סחיטה באיומים, חבלה כשהעבריין מזויין, פציעה, איומים ועוד. הנאשם ריצה תקופת מאסר ממושכת של 24 חודשים ואף עונש מאסר בעבודות שירות.

מתסקירי שירות המבחן עלה שמצבה הסוציאקונומי של משפחת הנאשם דחוק, וכי שני הוריו מתקיימים מקצבאות. הנאשם סיים 10 שנות לימוד, כאשר ברקע בעיות התנהגות, מעורבות בקטטות, ביקור לא סדיר בבית הספר, התרועעות עם חברה שולית ומעורבות בפלילים. הנאשם עבר בין מסגרות תעסוקה ובמקביל השתלב בתכנית היל"ה להשלמת השכלה, אותה לא סיים. כיום עובד הנאשם בחברת ביטוח והוא מסייע לאחיו לנהל חנות. שירות המבחן התרשם שהנאשם עורך מאמצים לשמור על יציבות בכל מישורי חייו. בתוך כך הנאשם התחתן ונולד לו בן, והוא עסוק וטרוד בפרנסת משפחתו. הנאשם אף מסייע בטיפול באביו החולה. הנאשם קיבל אחריות על ביצוע העבירה, הביע חרטה ושולב בטיפול קבוצתי בו נטל חלק תקופה ממושכת. כמו כן, ביקש להשתתף בהליך גפ"ן והופנה לבידיקת התאמה.

נוכח התמדתו של הנאשם בהליך הטיפולי, בניגוד לניסיונות השיקום הקודמים שכשלו, כמו גם ההגמשה שחלה בעמדותיו וחששו מפגיעה צפויה בעבודתו כתוצאה מהטלת עונש של מאסר בעבודת שירות, המליץ שירות המבחן, כאמור, להסתפק בהטלת צו של"צ בהיקף שעות נרחב וצו מבחן.

עמוד 5

חריגה ממתחם העונש

15. אין חולק על כך שהנאשם עבר ועודנו עובר שינוי חיובי בחייו ומאמצי השיקום במישורי חייו השונים ניכרים ונראים לעין. ואולם, בשים לב לעברו הפלילי המשמעותי של הנאשם מחד גיסא וחומרת מעשיו מאידך גיסא, אינני סבור שניתן להסתפק בעונש עליו המליץ שירות המבחן, זאת מחשש לפגיעה ביתר שיקולי הענישה, ובראשם שיקולי ההרתעה. אין צורך להכביר מלים על חומרת מעשיו של הנאשם ועל התוצאות הקשות שיכלו להיגרם לבעל הרכב כתוצאה מהם.

לצד זאת, בשים לב למאמצי השיקום המשמעותיים של הנאשם, בהם מכירה אף המאשימה בהציגה רמת ענישה מקלה, מצאתי לחרוג מהמתחם העונשי ולהטיל על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות, גם אם לתקופה קצרה, שיהיה בו משום העברת מסר מרתיע מצד אחד ופגיעה מינימלית עד כמה שניתן בנאשם ובעבודתו מהצד השני, מתוך רצון לחזק את ידיו במאמציו לחזור לחיים תקינים. עם כל ההבנה לחששו של הנאשם מעונש עבודות השירות ולמצבו של אביו, אני סבור שאין בשיקולים אלו כדי להוביל לתוצאה של סיום ההליך ללא עונש ההולם את חומרת מעשיו.

סוף דבר

16. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 2 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות.

הנאשם יבצע את עבודות השירות במועצת הפועלים ראשל"צ. תחילת מועד ריצוי עבודות השירות ביום 15.3.2020. במועד זה יתייצב הנאשם לא יאוחר מהשעה 08:00 ביחידת עבודות השירות מפקדת מחוז מרכז.

מובהר לנאשם שככל שלא ירצה את עבודות השירות או כלל שלא ישתף פעולה עם הממונה על עבודות השירות, יכול והדבר יוביל להפקעת עבודות השירות ולריצוי יתרת התקופה בדרך של מאסר בפועל.

ב. 4 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מהיום על עבירה של איומים.

ג. צו מבחן למשל שנה. מובהר לנאשם שככל שלא יעמוד בתנאי הצו או לא ישתף פעולה עם שירות המבחן, יוחזר עניינו לבית המשפט שיוכל לגזור עליו עונש אחר.

ד. פיצוי למתלונן (ע"ת 1 בכתב האישום המתוקן) בסך של 1,000 ₪. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט עד ליום 1.3.2020 ויועבר למתלונן בהתאם לפרטים אותם תעביר המאשימה למזכירות בית המשפט בתוך 3 ימים.

17. ניתן צו כללי למוצגים.

18. ככל שהופקד סכום כסף על ידי הנאשם בתיק זה או בתיק מעצר הקשור אליו, יוחזר הכסף לידי הנאשם, כפוף לקיומה של מניעה חוקית, לרבות עיקול.

עמוד 6

19. המזכירות תעביר העתק ההחלטה לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ז טבת תש"פ, 14 ינואר 2020, בנוכחות הצדדים.